

Універсальна десяткова класифікація (УДК) – ієрархічна універсальна комбінаційна **класифікаційна система**, розроблена Полем Отле і Анрі Лафонтеном – співробітниками Міжнародного бібліографічного інституту в Брюсселі (У 1931 р. перейменовано на Міжнародний інститут документації у 1937 р. – на Міжнародну федерацію з документації, а згодом – на Міжнародну федерацію з інформації та документації, діяльність якої завершилася в наші дні.

Саме цьому інституту у 1896 р. видатний американський бібліотекар М. Дьюї передав права видання і розвитку своєї **Десяткової класифікації Дьюї (ДКД)**.

Створювачі УДК поклали ДКД в основу, але розвивали її відповідно до цілей і завдань міжнародної класифікації.

Їх основні таблиці мають по десять класів, позначених індексами, – від нуля до дев'яти. Звідси слово «десяткова» в назвах цих систем.

Таблиці УДК перекладені і видані більше, ніж 20 мовами.

Нормативними (еталонними) вважаються видання, авторизовані Консорціумом.

. Книжкова палата України за фінансового сприяння Міжнародного фонду «Відродження» придбала ліцензію Консорціуму УДК на переклад, видання і розповсюдження УДК українською мовою та стала ексклюзивним власником УДК в Україні.

В Україні паралельно використовувалися дві класифікаційні системи *Бібліотечно-бібліографічна класифікація* і Універсальна десяткова класифікація.

Різниця між цими класифікаційними системами полягає в тому, що УДК є міжнародною системою класифікації, яка вже понад 100 років використовується багатьма країнами світу, має міжнародну організацію – Консорціум УДК, а ББК є національною класифікацією Росії.

УДК є *інформаційно-пошуковою мовою*, котра пов'язує автоматизовані бібліографічні системи з зовнішніми інформаційними потоками. Щорічно Книжкова палата України отримує від Консорціуму УДК чергове видання, яке містить зміни та доповнення.

Відповідно до десяткової системи всю сукупність знань розділено на десять основних класів.

Структура основного ряду таблиць УДК (2000 р.)

Побудова основної таблиці:

0 Загальний відділ

1 Філософія. Психологія

2 Релігія. Теологія

3 Суспільні науки. Статистика. Політика.
Економіка тощо

4 (вільний з 1962 р.)

5 Математика та природничі науки

6 Прикладні науки. Медицина. Техніка

7 Мистецтво. Декоративно-прикладне мистецтво. Ігри. Спорт

8 Мова. Мовознавство. Художня література. Літературознавство

9 Географія. Біографії. Історія

Кожен основний клас підрозділяється на десять відділів, кожен відділ – на десять більш детальних розділів і т.д.